

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Ecologisch activiteitenplan

Patrijsweg

Berg en Dal

Rapport ecologisch activiteitenplan

Patrijsweg, Berg en Dal

Opdrachtgever	Stichting Oosterpoort Wonen Postbus 31 6560 AA Groesbeek
Rapportnummer	19256.009
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	15 november 2023
Opsteller ¹	De heer M.G. van Essen-Kok, BSc
Kwaliteitscontrole	Mevrouw J.J.R.M. van den Berg, BSc

---

¹ VRIJGAVE

In onze rapportages en offertes wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Middels ons kwaliteitssysteem worden offertes en rapporten aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handleiding omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebber.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	Beschrijving plangebied en werkzaamheden	1
1.1.1	Huidige situatie	1
1.1.2	Voorgenomen activiteit en werkzaamheden	3
1.2	Planning en fasering	3
2	UITGEVOERD ECOLOGISCH ONDERZOEK	4
2.1	Onderzoeksmethode	4
2.1.1	Literatuuronderzoek en quickscan Wet natuurbescherming	4
2.1.2	Aanvullend soortgericht onderzoek	4
2.1.3	Aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)	6
2.2	Resultaten onderzoek: aanwezige beschermde soorten	6
2.2.1	Resultaten quickscan Wet natuurbescherming	6
2.2.2	Resultaten aanvullend soortgericht onderzoek	7
2.2.3	Resultaten aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)	10
3	EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN	11
3.1	Invulling van de zorgplicht bij algemene soorten	11
3.2	Preventieve maatregelen om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen	11
3.3	Beschermde soorten waarop een negatief effect wordt verwacht	11
3.3.1	Soorten artikel 3.5	11
3.3.2	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	ONTHEFFINGSAANVRAAG	17
4.1	Overtreding van verbodsbepalingen	17
4.2	Wettelijk belang	17
4.3	Alternatievenafweging	18
4.4	Staat van instandhouding	20
4.5	Cumulatieve effecten	21
5	LITERATUURLIJST	22
	BIJLAGEN	
	BIJLAGE A - rapportage quickscan Wet natuurbescherming	
	BIJLAGE B - rapportage aanvullend soortgericht onderzoek	
	BIJLAGE C - memo aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)	

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Stichting Oosterpoort Wonen opdracht gekregen voor het begeleiden van een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming, ten behoeve van de voorgenomen sloop en nieuwbouw van woningen aan de Patrijsweg te Berg en Dal.

Uit het door Econsultancy uitgevoerde aanvullende ecologische onderzoek (rapportage 19256.003, d.d. 3 oktober 2023) blijkt dat als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling van de projectlocatie ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis voor de functie paarverblijfplaats negatieve effecten aan de orde zijn. Voor de voorgenomen ingreep wordt een ontheffing, met de daarbij benodigde maatregelen voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, aangevraagd ten aanzien van de verboden als vermeldt in artikel 3.5, lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Om negatieve gevolgen te voorkomen worden mitigerende maatregelen uitgevoerd die onder ander bestaan uit het realiseren van tijdelijke- en permanente vervangende paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 5 jaar ingaande vanaf het moment dat de ontheffing wordt verleend.

De projectnaam is:	Sloop en Nieuwbouw Patrijsweg te Berg en Dal
Naam organisatie:	Stichting Oosterpoort Wonen
Naam persoon:	M. van Bodegraven
Adres:	Postbus 31
Postcode en plaats:	6560 AA Groesbeek

De deskundige die betrokken is bij het project is de ecooloog van Econsultancy; De heer M.G. van Essen-Kok. Hij is contactpersoon voor vragen over het project met betrekking tot de uitgevoerde ecologische onderzoeken. De ecologen van Econsultancy hebben meerdere jaren ervaring met risicoadvisering en veldonderzoek naar alle relevante beschermde soortgroepen. Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

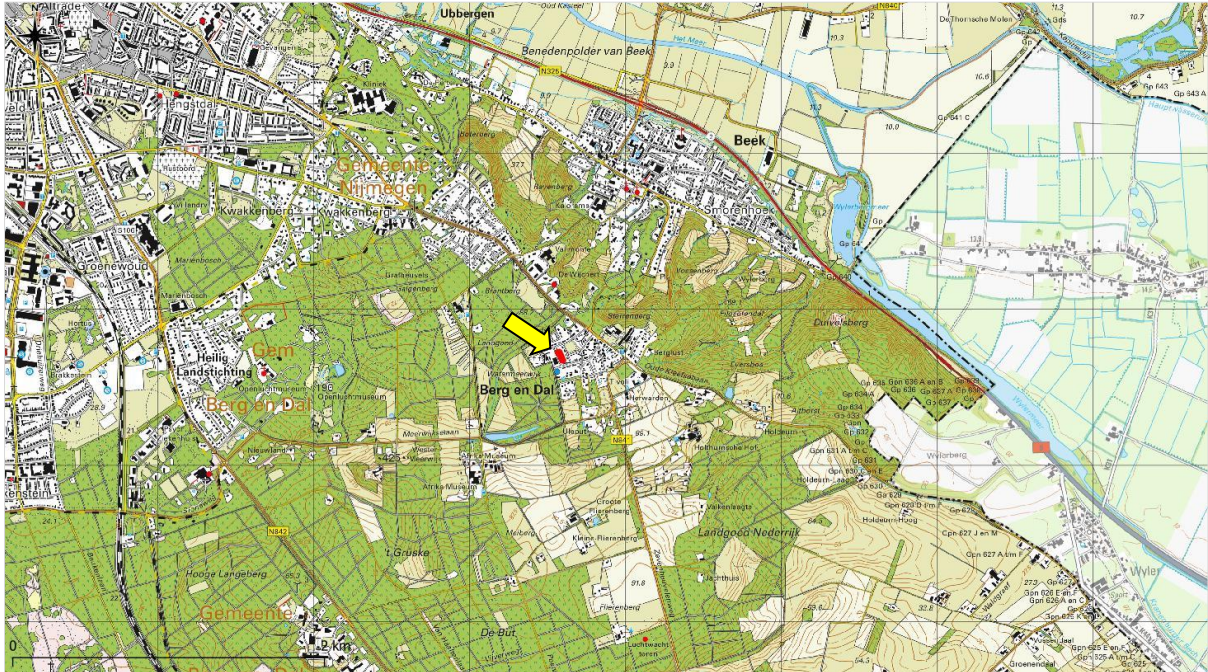
1.1 Beschrijving plangebied en werkzaamheden

De projectlocatie ($\pm 1.700 \text{ m}^2$) betreft 8 gelijkvloerse woningen verdeeld over twee woonblokken (adressen: Patrijsweg 5 t/m 19 (oneven nummers)) met bijbehorende schuren en tuinen gelegen aan de rand van Berg en Dal. Onderstaande paragrafen bevatten een beschrijving van de huidige situatie en de voorgenomen activiteit en werkzaamheden.

1.1.1 Huidige situatie

De woningen zijn opgetrokken uit baksteen, voorzien van spouwmuur en hebben (dakpannen) zadeldaken. De projectlocatie bevindt zich aan de rand van een woonwijk. In figuur 1.1 is de topografische ligging van de projectlocatie weergegeven. In figuur 1.2 is een luchtfoto van de projectlocatie en de directe omgeving

weergegeven. Figuur 1.3 t/m figuur 1.5 geven een impressie van de projectlocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het eerste veldbezoek.

Figuur 1.1 Topografische ligging van de projectlocatie (rood omkaderd bij gele pijl).

Figuur 1.2 Luchtfoto van de projectlocatie (wit omkaderd) en directe omgeving.

Figuur 1.3 Woonblokken en voortuinen op de projectlocatie gezien vanaf het westen

Figuur 1.4 Voorzijde van een woonblok op de projectlocatie.

1.1.2 Voorgenomen activiteit en werkzaamheden

De huidige woningen zijn middels grootschalige renovatie niet meer op het gewenste kwaliteitsniveau en duurzaamheidspeil te krijgen. Stichting Oosterpoort Wonen is daarom voornemens de aanwezige woningen op de projectlocatie te slopen en hier nieuwbouwwoningen te realiseren. De nieuwe woningen zullen een hoog energielabel krijgen en toekomstbestendig zijn. De exacte inrichting van de eindsituatie dient nog nader bepaald te worden.

Voor de werkzaamheden zijn momenteel geen door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscodes van toepassing met betrekking tot vleermuizen. Voor alle overige soorten is de zorgplicht van toepassing en dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels.

1.2 Planning en fasering

Het ongeschikt maken van de woningen op de projectlocatie voor vleermuizen staat (op zijn vroegst) gepland in augustus 2024. Aansluitend daarop zullen de sloopwerkzaamheden van start gaan (circa september 2024), hoewel uitloop in een later jaar niet uit te sluiten is. Dit is afhankelijk van de daadwerkelijke start van de werkzaamheden van dit project en overige projecten die op de planning staan van Oosterpoort Wonen. Na de sloop van de woningen zal aansluitend de bouw van de nieuwe woningen plaatsvinden. De ontheffing wordt voor een langere periode aangevraagd om mogelijkheid te hebben tot uitloop door onvoorziene omstandigheden, zoals in de praktijk vaak het geval is bij dergelijke projecten van woningbouwverenigingen.

2 UITGEVOERD ECOLOGISCH ONDERZOEK

2.1 Onderzoeksmethode

In bijlage A is de rapportage van de quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van de huidige projectlocatie opgenomen. De rapportage van het daaropvolgende aanvullend soortgericht onderzoek is opgenomen in bijlage B. Tot slot is in bijlage C de memo van de aanvullende inspectie ten aanzien van de steenmarter opgenomen. Onderstaande paragrafen bevatten de methodiek van voorgenoemde rapportages.

2.1.1 Literatuuronderzoek en quickscan Wet natuurbescherming

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de projectlocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 2 augustus 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele projectlocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de projectlocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

2.1.2 Aanvullend soortgericht onderzoek

Huismus

Voor het onderzoek naar de huismus zijn in de periode van april t/m half mei 2023 twee veldbezoeken uitgevoerd in de ochtend. De veldbezoeken vonden plaats op 25 april en 9 mei 2023. Tijdens de veldbezoeken was de temperatuur hoger dan 7 °C. De windsnelheid was maximaal 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

Tijdens de veldbezoeken is gelet op aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens wordt gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of in andere nestlocaties verdwijnen. De inventarisatiemethode is conform de methode zoals voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie februari 2023).

Gierzwaluw

Voor het onderzoek naar de gierzwaluw zijn in de periode van juni tot half juli 2023 drie veldbezoeken uitgevoerd in de avond. De veldbezoeken vonden plaats op 8 juni, 29 juni en 10 juli 2023. Tijdens de veldbezoeken was de temperatuur hoger dan 16 °C, de windsnelheid was maximaal 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

Tijdens de veldbezoeken is gelet op aanwezigheid van gierzwaluwen die langs gevels scheren van panden. Gierzwaluwen scheren langs paden waarin zich nesten bevinden en de vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het “gieren” van langs vliegende groepen soortgenoten. Daarnaast is gelet op invliegende exemplaren, omdat dit vaak tijdens de avondschemering gebeurt. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, juli 2023).

Ransuil

Ten aanzien van de ransuil is in aanvulling op de eerder uitgevoerde quickscan een inspectie uitgevoerd. Hierbij is gelet op de aanwezigheid van (sporen die duiden op) eventuele nest- en/of roest-locaties van de ransuil in de (naald)bomen op en nabij de projectlocatie. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of aanvullend onderzoek naar de ransuil noodzakelijk is.

Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in 2023 in de periode half mei tot half september in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avond- en ochtenduren uitgevoerd. De veldbezoeken vonden plaats op 2 juni, 8 juni, 29 juni, 21 augustus, en 13 september 2023. Tijdens de veldbezoeken was de temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid was maximaal 2 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats en (milde) winterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van een projectlocatie voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de projectlocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors en batloggers met opnamemogelijkheid. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij is gebruik gemaakt van analyseprogramma Batexplorer.

Steenmarter

Voor het onderzoek naar de steenmarter is gedurende het onderzoek naar vleermuizen ook gelet op gebruik van de onderzoekslocatie door de steenmarter. Steenmarters zijn namelijk net als vleermuizen nachtdieren en voornamelijk actief tussen zonsondergang en zonsopgang. Naar aanleiding van de waarnemingen in het veld is vervolgens bepaald of de projectlocatie een functie vervult als vaste voortplantings- of rustplaats voor de steenmarter. Gezien de waarnemingen onvoldoende uitsluitsel geven was een aanvullende inspectie (zie paragraaf 2.1.3) van de (voor- en achter)tuinen en schuurtjes op de projectlocatie noodzakelijk.

2.1.3 Aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)

De aanvullende inspectie is uitgevoerd op 8 november 2023, waarbij in de (voor- en achter)tuinen en schuurtjes op de projectlocatie is gezocht naar sporen van de steenmarter. Bij gebruik van een locatie door de steenmarter als vaste rust- of voortplantingsplaats zijn sporen zoals uitwerpselen en prooiresten eenvoudig aan te treffen. Een inspectie geeft daarom voldoende uitsluitsel over de aan- of afwezigheid van de steenmarter op de onderzoekslocatie.

2.2 Resultaten onderzoek: aanwezige beschermde soorten

In bijlage A is de rapportage van de quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van de huidige projectlocatie opgenomen. De rapportage van het daaropvolgende aanvullend soortgericht onderzoek is opgenomen in bijlage B. Tot slot is in bijlage C de memo van de aanvullende inspectie ten aanzien van de steenmarter opgenomen. Onderstaande paragrafen bevatten de methodiek van voorgenoemde rapportages.

2.2.1 Resultaten quickscan Wet natuurbescherming

De aanwezigheid van geschikt habitat op de projectlocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 2.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2.1 Overzicht geschiktheid projectlocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	- verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren - of voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	- aanvullend onderzoek naar huismus en gierzwaluw - uitvoeren van winterinspectie t.b.v. ransuil
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	- aanvullend onderzoek naar vleermuizen - aandacht voor verlichting richting omliggende bebouwing
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	aandacht voor verlichting richting bomenrij langs westzijde Patrijsweg
Grondgebonden zoogdieren	Licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van soorten als egel en diverse muizensoorten
	Streng beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	aanvullend onderzoek naar steenmarter

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Amfibieën	Licht beschermd	minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander
	Streng beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		3,5 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		65 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

2.2.2 Resultaten aanvullend soortgericht onderzoek

Huismus

Binnen de grenzen van de projectlocatie zijn tijdens de veldbezoeken geen waarnemingen gedaan van de huismus. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat de bebouwing op de projectlocatie geen functie heeft als nestlocatie voor een huismus.

De tuinen op de projectlocatie worden wel gebruikt om te foerageren door in de omgeving verblijvende huismussen. In de omgeving van de projectlocatie zijn ook meerdere nestlocaties van de huismus waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief (wat betreft begroeiing) en vanwege de afstand van in de omgeving waargenomen nestlocaties ten opzichte van de projectlocatie, is bij de voorgenomen plannen op de projectlocatie geen sprake van negatieve effecten ten aanzien van de huismus.

Gierzwaluw

Binnen de grenzen van de projectlocatie zijn tijdens de veldbezoeken geen waarnemingen gedaan van de gierzwaluw. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat de bebouwing op de projectlocatie geen functie heeft als nestlocatie voor een gierzwaluw. Buiten de projectlocatie zijn er ook geen nestlocaties van de gierzwaluw aangetroffen, waardoor bij de voorgenomen plannen op de projectlocatie dan ook geen is sprake van negatieve effecten ten aanzien van de gierzwaluw.

Ransuil

Tijdens de aanvullende inspectie van de (naald)bomen op en nabij de projectlocatie zijn geen (sporen die duiden op) nest- en/of roestlocaties van de ransuil waargenomen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan

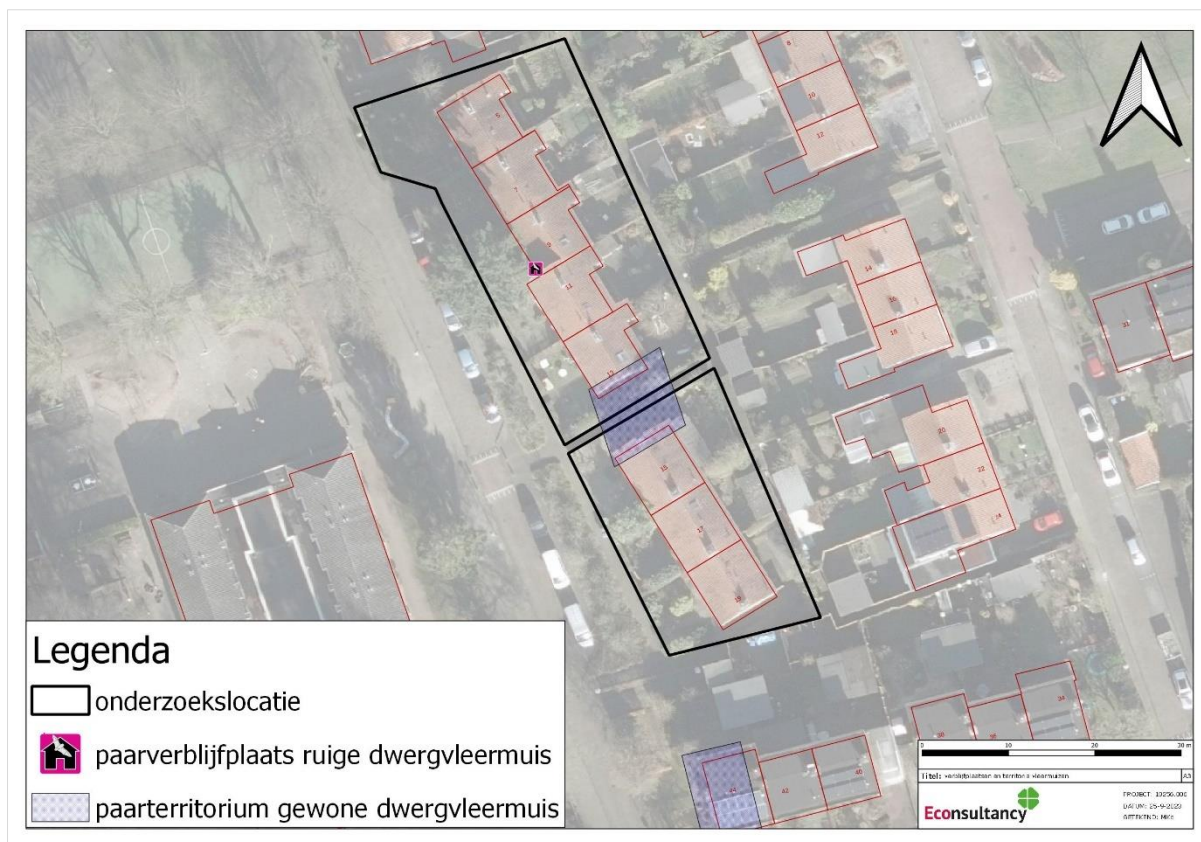
worden vastgesteld dat binnen de invloedsfeer van de geplande werkzaamheden op de projectlocatie geen nestlocaties van de ransuil aanwezig zijn. Aanvullend onderzoek ten aanzien van de ransuil is dan ook niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen op de projectlocatie

Tijdens de veldbezoeken in de zomer- en kraamperiode zijn geen invliegende, uitvliegende of gevelgrijpende vleermuizen waargenomen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat de bebouwing op de projectlocatie geen functie heeft als vaste zomer- en kraamverblijfplaats voor een vleermuizensoort. Voor vleermuizen zijn ten aanzien van de voorgenoemde functies bij de voorgenomen plannen geen negatieve effecten aan de orde.

Tijdens de veldbezoeken in de paarperiode zijn geen invliegende, uitvliegende of gevelgrijpende vleermuizen waargenomen. Wel is baltsgedrag/baltsgeluid van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen op de onderzoekslocatie. De waarnemingen zijn gedaan langs de voorgevel (westzijde) van de Patrijsweg 9 (baltsende ruige dwergvleermuis) en tussen de (kop)gevels van de Patrijsweg 13 en 15 (baltsende gewone dwergvleermuis). Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan worden vastgesteld dat er één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis en één paarterritorium van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn op de onderzoekslocatie (zie figuur 2.1). De exacte locatie van de paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis behorend tot het waargenomen paarterritorium kon niet worden vastgesteld, maar bevindt zich of in de woning van de Patrijsweg 13 of in de woning van de Patrijsweg 15. Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is bij de voorgenomen plannen dan ook sprake van negatieve effecten.

Figuur 2.1 Vastgestelde verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis op de projectlocatie.

Verblijfplaatsen buiten de projectlocatie

Rondom de projectlocatie bevinden zich woningen welke potentieel verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen bieden. Ter plaatse van de Watertorenweg 44 is op basis van waarnemingen in het veld tevens sprake van een paarverblijfterritorium van de gewone dwergvleermuis. Eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de directe omgeving ondervinden door de afstand tot projectlocatie geen hinder van de voorgenomen ingreep.

Foerageerhabitat

De tuinen die deel uitmaken van de projectlocatie kunnen door in de omgeving verblijvende vleermuizen worden gebruikt om te foerageren. Het aanbod aan foerageermogelijkheden zal door de voorgenomen ingreep echter niet in het geding komen, in de directe omgeving is beter geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft groenstructuren, bosranden, tuinen en weilanden.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Bij de voorgenomen ingreep worden geen vliegroutes verstoord, vooropgesteld dat de bomen aan de westelijke zijde van de Patrijsweg die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gehandhaafd blijven en geen additionele verlichting plaatsvindt richting deze bomen.

Steenmarter

Tijdens de veldbezoeken ten behoeve van vleermuizen is de steenmarter twee keer waargenomen ter hoogte van de onderzoekslocatie in de Patrijsweg aan de straatzijde. Op basis van deze onderzoeksinspanning kan niet met voldoende zekerheid gesteld worden of de steenmarter gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Daarom is een aanvullende inspectie van de (voor- en achter)tuinen en schuurtjes op de onderzoekslocatie noodzakelijk.

2.2.3 Resultaten aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)

De aanvullende inspectie is uitgevoerd op 8 november 2023, waarbij in de (voor- en achter)tuinen en schuurtjes op de projectlocatie is gezocht naar sporen van de steenmarter. Tijdens de inspectie zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op gebruik van de projectlocatie door de steenmarter. Op basis van de inspectie kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de projectlocatie geen functie heeft als vaste rust- of voortplantingsplaats voor een steenmarter.

3 EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN

3.1 Invulling van de zorgplicht bij algemene soorten

Op basis van art. 1.11 Wnb geldt voor de voorgenomen ingreep dat rekening gehouden dient te worden met de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende plant- en diersoorten. Er wordt bij de voorgenomen ingreep op de volgende manier invulling gegeven aan de zorgplicht: dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen krijgen de gelegenheid veilig weg te komen door indien nodig de werkzaamheden tijdelijk te staken. Indien een aangetroffen individu (van een algemene soort) niet uit zichzelf vertrekt van de projectlocatie dient contact opgenomen met een betrokken ecologisch begeleider zodat deze het individu kan verplaatsen.

3.2 Preventieve maatregelen om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen

Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis bestaan preventieve maatregelen om negatieve effecten te voorkomen uit het aanbieden alternatieve verblijfplaatsen en het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode. In paragraaf 3.3.2 van het onderhavig ecologisch activiteitenplan staan deze maatregelen in meer detail beschreven. Daarnaast worden negatieve effecten ten aanzien van (algemene) broedvogels voorkomen door de sloop van de bebouwing buiten het broedseizoen uit te voeren. Bij onverhoopt aantreffen van een individu van de gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis (of overige beschermde soorten) dient het werk te worden stilgelegd en direct contact opgenomen met een betrokken ecologisch begeleider. In dit geval De heer M.G. van Essen-Kok van Econsultancy.

3.3 Beschermde soorten waarop een negatief effect wordt verwacht

Op (jaarrond beschermde) vogels en op soorten van artikel 3.10 worden geen negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling verwacht. In onderstaande paragrafen wordt ingegaan op de beschermde soorten van artikel 3.5 (gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis) waar wel negatieve effecten op worden verwacht en op de mitigerende en compenserende maatregelen ten aanzien van deze soort.

3.3.1 Soorten artikel 3.5

Gewone dwergvleermuis

Door de sloop van de bebouwing op de projectlocatie wordt één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis weggenomen en verstoord (zie tabel 3.1).

Ruige dwergvleermuis

Door de sloop van de bebouwing op de projectlocatie wordt één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis weggenomen en verstoord (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1 Resultaten ecologisch onderzoek en effectbeoordeling.

Aangetroffen soorten	Aantal aangetroffen verblijfplaatsen op de projectlocatie	Aantal verblijfplaatsen waar negatieve effecten op verwacht worden
gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	1 paarverblijfplaats	1 paarverblijfplaats
ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)	1 paarverblijfplaats	1 paarverblijfplaats

3.3.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

In onderhavig activiteitenplan zijn maatregelen opgenomen ten aanzien van de op de projectlocatie aanwezige verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (zie ook tabel 3.2). Deze maatregelen zijn bedoeld om negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling te mitigeren en/of te compenseren en hierbij de functionaliteit van desbetreffende verblijfplaatsen en de gunstige staat van instandhouding van de soorten (zoveel als mogelijk) te garanderen.

Tabel 3.2 Overzicht van de te realiseren alternatieve voorzieningen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Tijdelijke mitigatie	Permanente mitigatie
gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	4x tijdelijke kast type VK MP 08	4x combinatie van 1 inbouwkast type IB VL 06 en 1 inbouwkast type IB VL 07
ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)	4x tijdelijke kast type VK MP 08	4x combinatie van 1 inbouwkast type IB VL 06 en 1 inbouwkast type IB VL 07

Stap 1: Tijdelijke verblijfplaatsen

Planning - Het voornemen is uiterlijk januari of begin februari 2024 acht tijdelijke kasten voor vleermuizen op te hangen als de tijdelijke vervanging van de paarverblijfplaatsen. Hierbij is ervan uitgegaan dat ongeschikt maken van de verblijfplaatsen naar verwachting op zijn vroegst start half augustus 2024. Mocht de start later plaatsvinden dan zullen de kasten mogelijk later opgehangen worden. In ieder geval wordt voldaan aan de gewenningstijd van minimaal zes maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen.

Type tijdelijke verblijfplaatsen - In onderhavig activiteitenplan wordt als tijdelijke vervanging van de aangetroffen paarverblijfplaatsen het gebruik van in totaal 8 kasten van het type VK MP 08 van Vivara Pro voorgesteld (zie ook figuur 3.1). Echter kan ook gekozen worden voor andere vergelijkbare type kasten, zolang deze voldoen aan de gestelde voorschriften.

Figuur 3.1 kast type VK MP 08 (bron: Vivara Pro).

Voorwaarden realiseren tijdelijke verblijfplaatsen – Plaatsing van de tijdelijke kasten dient onder de volgende voorwaarden gerealiseerd te worden:

- De (onderkant van de) kasten worden geplaatst op tenminste drie meter hoogte met vrije uitvlieg-ruimte en op onverlichte plaatsen. Deze kasten zullen geplaatst worden op de kopgevels van bebouwing in de omgeving.
- De kasten worden binnen 200 meter van de bestaande paarverblijfplaatsen opgehangen en op diverse windrichtingen om verschillende microklimaten aan te bieden.

Locaties tijdelijke verblijfplaatsen - De kasten staan gepland geplaatst te worden op de adressen/locaties zoals in figuur 3.2 op de volgende pagina aangegeven.

Figuur 3.2 Locaties tijdelijke kasten voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in omgeving van de projectlocatie.

Stap 2: Ongeschikt maken verblijfplaatsen buiten de kwetsbare periode

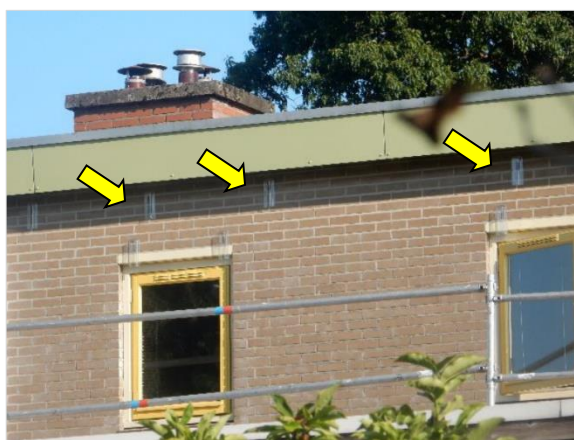
Planning - De bebouwing op de projectlocatie dient uiterlijk drie dagen (bij voorkeur eerder i.v.m. speling voor stap 3) voor de sloop ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen.

Voorwaarden voor ongeschikt maken – Ongeschikt maken dient op de volgende wijze en onder de volgende voorwaarden uitgevoerd te worden:

- Ongeschikt maken gebeurt door het plaatsen van exclusion flaps op invliegopeningen (zie figuur 3.3 en 3.4), zoals openingen richting de spouw, ruimte tussen gevel en overhangende dakpannen, ruimtes tussen dakgoot en gevel en dergelijke. De ruimtes rond deze exclusion flaps worden met niet-expanderende materialen zoals rugvullingen dichtgezet.
- Ongeschikt maken vindt plaats in de minst kwetsbare periode, zijnde april of half juli-half oktober (buiten de overwinteringsperiode en kraamperiode van de gewone en ruige dwergvleermuis).
- Ongeschikt maken vindt plaats bij geschikte weersomstandigheden, zijnde avondtemperatuur van minstens 10 °C, windkracht onder de 5 Beaufort en bij droog weer of lichte motregen.

Figuur 3.3 Voorbeeld van geplaatste exclusion flap toegepast op opening tussen de gevel en dakrand.

Figuur 3.4 Voorbeeld van geplaatste exclusion flaps toegepast op openingen richting de spouw.

Stap 3: Controlerende vleermuizen

Planning - Ten minste drie dagen na het ongeschikt maken en voor aanvang van de daadwerkelijke sloop dient een controlerende plaats te vinden op de afwezigheid van vleermuizen.

Voorwaarden voor uitvoeren controlerende - Een controlerende maken mag enkel uitgevoerd worden onder de volgende voorwaarden:

- De controlerende vindt plaats in de minst kwetsbare periode, zijnde april of half juli-half oktober (buiten de overwinteringsperiode en kraamperiode van de gewone en ruige dwergvleermuis).
- De controlerende vindt plaats ten minste drie dagen na het ongeschikt maken, waarbij zowel voorafgaand als tijdens de controlerende sprake is van gunstige weersomstandigheden, zijnde avondtemperatuur van minstens 10 °C, windkracht onder de 5 Beaufort en droog weer of maximaal lichte motregen.

Stap 4: Permanente verblijfplaatsen

Voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis kunnen de geplaatste tijdelijke kasten conform kennisdocument niet als permanente vervanging dienen van de aanwezige paarverblijfplaatsen. Daarom dienen in de nieuw te bouwen woningen ook nieuwe permanente verblijfsmogelijkheden gecreëerd te worden.

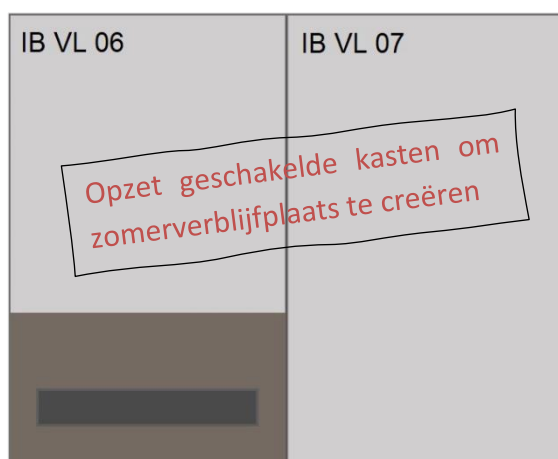
Planning - de permanente verblijfplaatsen worden geplaatst in de (kop)gevels van de nieuw te realiseren bebouwing op de projectlocatie. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer de nieuwbouw precies zal starten en afgerond is.

Type permanente verblijfplaatsen - In onderhavig activiteitenplan wordt het gebruik van de hieronder beschreven (combinatie van) type kasten voorgesteld. Echter kan ook gekozen worden voor andere vergelijkbare type kasten, zolang deze voldoen aan de gestelde voorschriften.

- Om vier permanente paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis te realiseren wordt gebruik gemaakt van vleermuiskast type IB VL 06 en type IB VL 07 (zie figuur 3.5) in een geschakelde combinatie (zie figuur 3.6).
- Ditzelfde geldt ook voor de vier te realiseren permanente paarverblijfplaatsen voor de ruige dwergvleermuis (zie figuur 3.5 en 3.6).

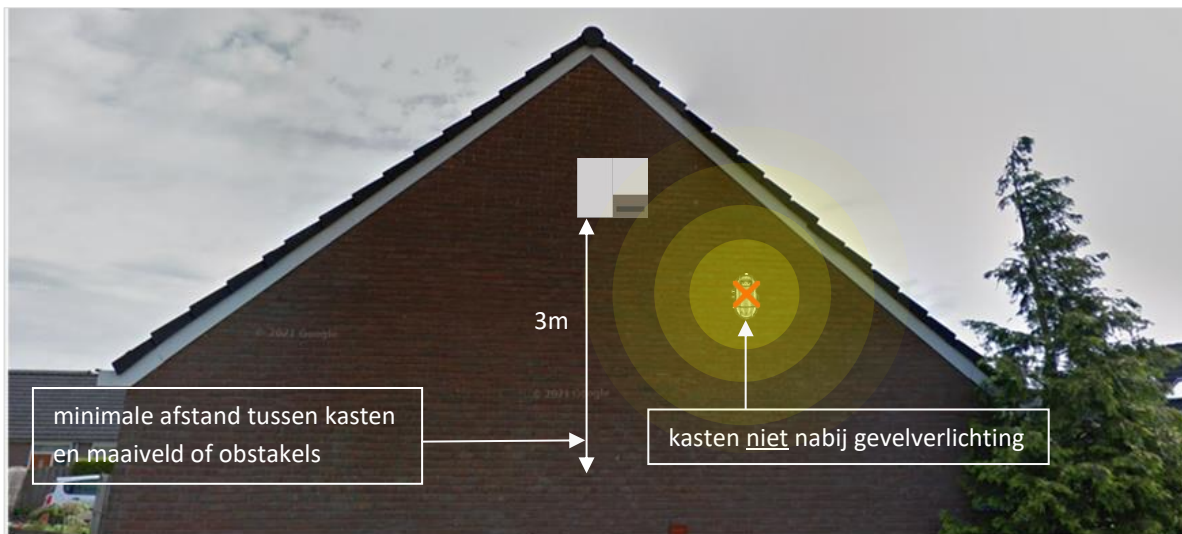
Figuur 3.5 links: inbouwkast type IB VL 06, rechts: inbouwkast type type IB VL 06 (bron: Vivara Pro).

Figuur 3.6 Opzet geschakelde kasten om paarverblijfplaats te creëren.

Voorwaarden voor realiseren permanente verblijfplaatsen - Plaatsing van de permanente kasten dient onder de volgende voorwaarden gerealiseerd te worden:

- De (onderkant van de) kasten worden geplaatst op tenminste drie meter hoogte met vrije uitvlieg-ruimte en op onverlichte plaatsen (zie ook figuur 3.7). Deze kasten zullen gerealiseerd worden in de (kop)gevels van de nieuw te realiseren bebouwing op de projectlocatie.
- De kasten die dienen als permanente vervanging van de paarverblijfplaatsen dienen binnen 200 meter van de bestaande paarverblijfplaatsen en op diverse windrichtingen (om verschillende microklimaten aan te bieden) gerealiseerd te worden.

Figuur 3.7 Voorbeeld van instructie voor het inbouwen van vleermuiskasten.

Locaties permanente verblijfplaatsen - Op dit moment zijn de nieuwbouwplannen nog niet bekend waardoor de exacte plaatsing van de permanente kasten in een later stadium moeten worden afgestemd met een ter zake kundige ecooloog. Daarmee wordt gegarandeerd dat de voorzieningen op een goede locatie worden geplaatst. De voorzieningen zijn bewezen maatregelen (zie hoofdstuk 4.3) waardoor monitoring niet vereist is.

Stap 5: Weghalen tijdelijke kasten

Planning - De tijdelijke kasten worden ten vroegste 1 jaar nadat de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn verwijderd.

Voorwaarden voor weghalen tijdelijke kasten – verwijdering van de tijdelijke kasten dient onder de volgende voorwaarden gerealiseerd te worden:

- De permanente voorzieningen zijn gedurende ten minste één jaar aanwezig. Dit om voldoende gewenningstijd ten aanzien van de permanente voorzieningen te garanderen.
- De verwijdering vindt plaats buiten de kwetsbare periode, zijnde april of half juli-half oktober (buiten de overwinteringsperiode en kraamperiode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis).
- De tijdelijke kasten zijn op het moment van verwijderen niet in gebruik. Voor verwijdering wordt daarom gekeken of de kasten op dat moment niet bezet zijn.

4 ONTHEFFINGSAANVRAAG

4.1 Overtreding van verbodsbepalingen

In onderstaande tabel is per soort aangegeven welke verbodsbepalingen worden overtreden door de voorgeno-
men plannen.

Tabel 4.1 Soort(en) en verbod(en)

Soorten	Verbod	
gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rust- plaatsen

4.2 Wettelijk belang

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat houdt in dat de ontheffing enkel aangevraagd kan worden op basis van een belang genoemd in deze richtlijn. De ontheffing wordt aangevraagd op basis van artikel 3.3., lid 4, sub b van de Wet natuurbescherming. Hierbinnen wordt de ontheffing aangevraagd op basis van zowel het belang *groot openbaar belang met inbegrip van sociaal of economische aard* als op basis van het belang *volksgezondheid en openbare veiligheid*.

Groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard

Oosterpoort Wonen is voornemens de aanwezige woningen te slopen en duurzame nieuwbouw met een hoog energielabel te realiseren. Dit hoge energielabel zal onder andere door maatregelen als vloer-, spouw- en dak-
isolatie, gasloos bouwen en/of het plaatsen zonnepanelen gerealiseerd worden.

Deze maatregelen betreffen bronmaatregelen om de klimaatverandering te verminderen. Dit omdat opwarming van de aarde leidt tot:

- Overstromingen door zeespiegelstijging;
- Voedseltekorten door verdroging van landbouwgronden;
- Tekort aan drinkwater en water voor irrigatie;
- Afname van biodiversiteit doordat dieren en plantensoorten uitsterven;
- Verzuring van oceanen, waardoor koraal sterft en alle daarvan afhankelijke vissen en planten;
- Meer bosbranden en verwoestijning;
- Kans op meer en langere hittegolven, wat leidt tot sterfte van ouderen en andere kwetsbare groepen
(bron: <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/klimaatverandering/>).

Op zichzelf zal dit ene project slechts een kleine bijdrage leveren om de effecten van klimaatverandering te voorkomen dan wel de gevolgen te beperken. Echter maakt de realisatie van deze duurzame woningen als ver-
vanging voor de oude woningen uit de jaren 60 onderdeel uit van een grote verduurzamingsopgave van de

woningvoorraad van Oosterpoort Wonen en de gehele woningbouwsector. Elk individueel project, waaronder de realisatie van duurzame nieuwbouw bij onderhavig project aan de Chopinstraat te Groesbeek kan leiden tot het tegengaan van de effecten van klimaatverandering en daarmee een bijdrage leveren aan het landelijk klimaatakkoord waarin ingezet wordt op verduurzaming van onze samenleving (klimaatakkoord, 2019).

Door het realiseren van duurzame nieuwbouwwoningen op de plaats van de oude woningen is er sprake van veel minder warmteverlies en energieverlies dan in de huidige situatie. Immers dateert de te slopen bebouwing uit de jaren 50 van de vorige eeuw. Minder energiegebruik leidt tot minder CO₂-productie en daarmee ook minder opwarming van de aarde. Daarmee worden bovengenoemde gevolgen van de opwarming van de aarde dan ook verminderd, wat de ontwikkeling van groot openbaar belang maakt voor de samenleving.

Belang bescherming volksgezondheid en openbare veiligheid

Het doel van de sloop van de woningen is niet alleen het energetisch creëren van optimale woningen, maar ook bouwtechnisch ervoor zorgen dat de woningen weer lange tijd meegaan en aan de huidige eisen voldoen. De huidige woningen voldoen niet aan de huidige bouweisen van deze tijd en dit kan leiden tot vochtproblematiek. Hoewel vochtproblematiek niet direct leidt tot acuut gevaar voor de volksgezondheid op de korte termijn, vormt dit op de lange termijn wel een ernstig gevaar voor de volksgezondheid doordat vochtproblematiek leidt tot schimmelvorming alsmede de aanwezigheid van huisstofmijt. Schimmels en huisstofmijt kunnen gezondheidsproblemen veroorzaken zoals kortademigheid, benauwdheid, hoesten en chronische verkoudheid. Vooral mensen met astma of andere luchtwegproblemen kunnen gevoeliger zijn voor de aanwezigheid van schimmels en huisstofmijt evenals kwetsbare groepen als jonge kinderen of ouderen.

De nieuwe woningen zullen bouwtechnisch weer in een goede staat zijn, goede ventilatiemogelijkheden hebben en voldoen aan alle eisen van de huidige tijd. Daardoor wordt de kans op vochtoverlast sterk verkleind en daarmee ook de bijbehorende gezondheidsproblemen. Hiermee heeft de sloop en nieuwbouw indirect een positief effect op de volksgezondheid. Daarmee is het van groot openbaar belang voor volksgezondheid dat de sloop en nieuwbouw wordt uitgevoerd. Zie voor verdere consequenties van vocht in de woningen onderstaande link van de RIVM.

Bron:

website RIVM https://www.rivm.nl/Onderwerpen/B/Binnenmilieu/Vocht_schimmels_en_allergenen

4.3 Alternatievenafweging

Alternatieve locatie

Het project is locatie specifiek en betreft de sloop en nieuwbouw van de bestaande woningvoorraad en kan daardoor niet op een andere locatie plaatsvinden, omdat het altijd locatie gebonden is.

Niet uitvoeren van de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden is geen optie omdat de huidige woningvoorraad niet voldoet aan de eisen van deze tijd en niet in de huidige staat gehandhaafd kan blijven, omdat de woningen in de wijk op den duur niet meer bewoonbaar zullen zijn. Het laten staan van de woningen zonder bewoning zal leiden tot een groter tekort op de huizenmarkt in de regio Groesbeek dan nu al het geval is. Bovendien zullen in dat geval woningen op een andere plaats gerealiseerd moeten worden, wat ook vrijwel altijd leidt tot verstoring

en vernietiging van verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen en/of gierzwaluwen die in vrijwel alle wijken binnen de bebouwde kom van de plaatsen in de regio van Groesbeek voorkomen.

Alternatieve inrichting

Groeninrichting

Voor vleermuizen geldt dat tijdelijke voorzieningen geplaatst worden in de omgeving van bomenrijen waarbij ze ook kunnen foerageren en langs kunnen vliegen richting foerageergebieden in de omgeving. Ze zijn in de regel ook minder kritisch voor het ontbreken van foerageermogelijkheden, dan bijvoorbeeld huismussen. Door behoud van het groen in de wijk rondom de woning wordt de wijk zo optimaal mogelijk ingericht voor vleermuizen binnen de huidige plannen.

Onderbouwing keuze permanente voorzieningen

Uit de opgestelde mitigatiecatalogus soorten van Arcadis die op 4 februari 2019 is uitgebracht (zie link hieronder), blijkt dat wetenschappelijk is vastgesteld, dat het toepassen van inmetselekasten een bewezen effectieve maatregel is voor vervanging van (zomer)verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Om zoveel mogelijk vergelijkbare verblijfplaatsen in de toekomst te creëren zullen de nieuwe verblijfplaatsen (inmetselekasten) vergelijkbaar zijn in hoogte en invliegplek (namelijk hoog in de gevel). Tevens zullen de inmetselekasten voldoende ruimte bieden om als paarverblijfplaats te kunnen fungeren. Tot slot worden vergelijkbare verblijfplaatsen gecreëerd door de inmetselekasten op verschillende gevels en windrichtingen toe te passen, zodat op die wijze ook verschillende microklimaten worden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Op deze wijze hebben de nieuwe verblijfplaatsen zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen als de huidige verblijfplaatsen.

Bron:

https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen.pdf

Alternatieve werkwijze

Om te voldoen aan de duurzaamheidseisen die gesteld worden aan de huidige tijd is het noodzakelijk de sloop uit te voeren. Renovatie is geen alternatief omdat de huidige woningen ook middels grootschalige renovatie niet meer op het gewenste kwaliteitsniveau en duurzaamheidspeil te krijgen zijn.

Bij de werkwijze worden daarnaast maatregelen genomen om doden, verwonden en onnodige verstoring te voorkomen. De gekozen werkwijzen brengen de gunstige staat van instandhouding niet in het geding en beperken de verstoring tot een minimum. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het voldoen aan de zorgplicht en zorgvuldig handelen.

Alternatieve planning

Vanwege de grote duurzaamheidsopgaven van Oosterpoort Wonen is het niet mogelijk om op voorhand alle werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Bij uitvoering van de werkzaamheden wordt wel rekening gehouden met de gewone dwergvleermuis.

en ruige dwergvleermuis door de betreffende woningen in de minst kwetsbare periode voor desbetreffende soorten ongeschikt te maken. Vanwege de aangetroffen paarverblijfplaatsen, geldt als minst kwetsbare periodes april én half juli tot half oktober. Dit wil zeggen buiten de kraam- en overwinteringsperiode van vleermuizen.

4.4 Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. In 2013 werd de landelijke gunstige staat van instandhouding als gunstig beoordeeld (soortenstandaard gewone dwergvleermuis, 2014). Gedurende het hele jaar maken gewone dwergvleermuizen gebruik van bebouwing. In de bebouwing maakt de soort gebruik van de spleetvormige ruimten als spouwmuren, achter gevelbetimmering en onder dakpannen om in gebruik te nemen als verblijfplaats. Naar verwachting is ook de lokale gunstige staat van instandhouding vergelijkbaar met de landelijke staat van instandhouding en dus gunstig. Dit door een combinatie van een aantal factoren:

- De buurt bestaat grotendeels uit oudere woningen met een dakpannen dak en/of spouwmuur met geschikte toegangsmogelijkheden voor vleermuizen doordat woningen grotendeels dateren uit midden vorige eeuw;
- Daarnaast worden in veel van de door Econsultancy uitgevoerde onderzoeken bij huurwoningen in (de omgeving van) Berg en Dal verblijfplaatsen aangetroffen, wat aantoont dat de gunstige staat van instandhouding in de omgeving zeker niet slecht is;
- Er is een groot oppervlak aan geschikt foerageergebied in de directe omgeving aanwezig in de vorm van de bomenlanen, tuinen, bosschages, akkers en weilanden.

Bij de voorgenomen sloop en nieuwbouw komt tijdelijk één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis te vervallen. Het aantal verblijfplaatsen voor vleermuizen blijft door het aanbieden van voldoende alternatieve verblijfsmogelijkheden in de directe omgeving behouden tijdens en na uitvoering van de werkzaamheden. Samen met het uitvoeren van ongeschikt maken buiten de overwinterings- en kraamperiode maken deze maatregelen dat de gunstige staat van instandhouding niet het geding komt.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is een algemeen voorkomende vleermuissoort in heel Nederland, hoewel de soort meer voorkomt in het noordwestelijk deel dan in de overige delen van Nederland (soortenstandaard ruige dwergvleermuis, 2014). In Nederland betreffen de verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen voornamelijk paarverblijfplaatsen van mannetjes. Deze paarverblijfplaatsen komen in de regel geclusterd voor in waterrijke 'goede' gebieden (kennisdocument ruige dwergvleermuis, 2017). Paarverblijfplaatsen komen voor in vleermuis-kasten, in boomholtes, achter loshangend schors spouwmuren, daklijsten en onder dakpannen (kennisdocument ruige dwergvleermuis, 2017). Met andere woorden overal waar ook gewone dwergvleermuizen hun verblijfplaats kunnen hebben. De landelijke staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis werd in 2013 beoordeeld als gunstig (soortenstandaard ruige dwergvleermuis, 2014). Naar verwachting is ook de lokale gunstige staat van instandhouding vergelijkbaar met de landelijke staat van instandhouding en dus gunstig. Dit door een combinatie van een aantal factoren:

- De buurt bestaat grotendeels uit oudere woningen met een dakpannen dak en/of spouwmuur met geschikte toegangsmogelijkheden voor vleermuizen doordat woningen grotendeels dateren uit midden vorige eeuw;
- Paarverblijfplaatsen komen in de regel geclusterd voor. Aangezien reeds één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aanwezig is, is de verwachting dat nog meer verblijfplaatsen in de bredere omgeving aanwezig zijn.

Bij de voorgenomen sloop komt tijdelijk één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis te vervallen. Het aantal verblijfplaatsen voor vleermuizen blijft door het aanbieden van voldoende alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving behouden tijdens en na uitvoering van de werkzaamheden. Samen met het uitvoeren van ongeschikt maken buiten de kwetsbare periode maken deze maatregelen dat de gunstige staat van instandhouding niet het geding komt.

4.5 Cumulatieve effecten

Voor zover bekend zijn er geen andere (recent afgeronde of toekomstige) activiteiten in de buurt die een effect kunnen hebben op de voorgenomen ontheffingsaanvraag en hetgeen in onderhavig document is beschreven.

5 LITERATUURLIJST

- Arcadis (2019). Mitigatiecatalogus gebouwbewonende Soorten. https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen.pdf
- BIJ12 (2017). Kennisdocument huismus, versie 2.1 februari 2023.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument gierzwaluw, versie 2.0 juli 2023.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie juli 2017
- BIJ12 (2017). Kennisdocument ruige dwergvleermuis, versie juli 2017
- Econsultancy, rapport quickscan Wet natuurbescherming (19256.003) Patrijsweg 5-19 te Berg en Dal.
- Econsultancy, rapport aanvullend ecologisch onderzoek (19255.006) Patrijsweg 5-19 te Berg en Dal.
- Econsultancy, memo aanvullende inspectie (19255.006) Patrijsweg 5-19 te Berg en Dal.
- Rijksoverheid. Klimaatakkoord, 2019.
- RVO. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, 2014.
- RVO. Soortenstandaard ruige dwergvleermuis, 2014.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021.
- Vivara Pro via www.vivarapro.nl, geraadpleegd op 6 november 2023.

Econsultancy
Boxmeer, 15 november 2023

BIJLAGEN

Bijlage A – rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Bijlage B – rapportage aanvullend soortgericht onderzoek

Bijlage C – memo aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)

Bijlage A – rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Bijlage B – rapportage aanvullend soortgericht onderzoek

Bijlage C – memo aanvullende inspectie (t.a.v. steenmarter)